

KATEDRA PNEUMONOLOGII I ALERGOLOGII

GDAŃSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY

Kierownik: profesor dr hab. med. Ewa Jassem

Ocena osiągnięcia naukowego

***Optymalizacja przestrzegania zaleceń terapeutycznych
w nadciśnieniu tętniczym***

oraz ocena aktywności naukowej

dr. n. med. Bartosza Uchmanowicza

w związku z procedurą nadania stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie nauki medyczne, w dyscyplinie medycyna

Wprowadzenie

Dr n. med. Bartosz Uchmanowicz ukończył Wydział Lekarski ówczesnej Akademii Medycznej (obecnie Uniwersytet Medyczny) we Wrocławiu w 1996 roku. Od roku 2015 do chwili obecnej Habilitant jest zatrudniony na Wydziale Nauk o Zdrowiu w Uniwersytecie Medycznym im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, początkowo z Zakładzie Pielęgniarstwa Internistycznego, obecnie zaś – w Zakładzie Chorób Układu Nerwowego, gdzie od 2018 roku objął stanowisko adiunkta.

W 2015 roku dr Bartosz Uchmanowicz otrzymał stopień doktora nauk medycznych, dyscyplina medycyna na podstawie rozprawy *Czynniki wpływające na jakość życia i akceptację choroby u chorych na astmę oskrzelową*.

Ocena działalności naukowo-badawczej

Naukowy dorobek Habilitanta obejmuje 27 prac, w tym 22 opublikowane w czasopismach posiadających *impact factor* (IF). Sumaryczny wskaźnik oddziaływania **IF** wg dostarczonej dokumentacji wynosi **32.204** (suma punktów MNiSW wynosi 814), w tym **10.936** punktów przypada na prace zawarte w tzw. osiągnięciu naukowym. Zatem pozostałe prace obejmują publikacje o łącznym współczynniku oddziaływania **IF=21.268** punktów. Habilitant jest pierwszym autorem we wszystkich pięciu opracowaniach wchodzących w skład osiągnięcia

KATEDRA PNEUMONOLOGII I ALERGOLOGII

GDAŃSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY

Kierownik: profesor dr hab. med. Ewa Jassem

naukowego oraz tylko w dwóch pozostałych publikacjach o łącznym **IF=3.596**. Według *Web of Science* Jego prace

były cytowane 125 razy, zaś indeks Hirsha wynosi 8. Dodatkowo Habilitant ma w swoim dorobku cztery rozdziały w publikacjach książkowych (trzy z nich powstały po uzyskaniu stopnia doktora nauk medycznych) i sześć streszczeń z międzynarodowych zjazdów i spotkań naukowych. To, co może zasługiwać na podkreślenie, to fakt, że od czasu obrony tezy doktorskiej w roku 2015 Habilitant znacząco powiększył swój naukowy dorobek. Przed uzyskaniem stopnia doktora publikował wyłącznie w polskiej prasie medycznej, zatem Jego międzynarodowa aktywność naukowa faktycznie przypada na okres 2015-2021.

Warto również wspomnieć, że Habilitant stara się nawiązywać kontakty z ośrodkami poza krajem. W 2020 roku przebywał na miesięcznym stażu naukowym w Uniwersytecie Tor Vergata w Rzymie, Włochy. W dwóch projektach współpracował z Uniwersytetem w Kaliforni, USA.

W dokumentacji, którą otrzymałam do oceny nie ujęto prac opublikowanych w 2021 roku. W bazie *Pubmed* znajduje sześć publikacji z tego okresu o łącznym współczynniku oddziaływania **IF=20.559**. Zwiększa to w istotny sposób całkowity dorobek Habilitanta (jakkolwiek w żadnej z tych publikacji Habilitant nie jest pierwszym autorem).

Główne kierunki badawczych zainteresowań Habilitanta obejmują zagadnienia związane z czynnikami wpływającymi na przebieg przewlekłych chorób, ze szczególnym uwzględnieniem jakości życia. Konsekwentnie poszukuje On czynników związanych z ciężkim przebiegiem choroby i zaostrzeniami. Analizuje uwarunkowania najczęstszych przewlekłych chorób, takich jak obturacyjne choroby płuc, choroby serca i nerek. Moją uwagę zwróciły zwłaszcza dwie publikacje w prestiżowym czasopiśmie *Int J COPD* (obie opublikowane w 2016 roku). Pierwsza z nich dotyczyła ważnego problemu jakim jest częste współwystępowanie lęku i depresji u chorych na przewlekłą obturacyjną chorobę płuc (POChP). Niestety w codziennej praktyce zarówno lęk, jak i depresja pozostają nierozpoznane u znacznej części chorych na POChP. Ma to swoje niekorzystne następstwa dla przebiegu choroby. Autorzy publikacji - *Int J Chron Obstruct Pulmon Dis. 2016, 9, 963-970* - wykazali, że lęk i depresja były związane z gorszą akceptacją choroby przez chorych.

KATEDRA PNEUMONOLOGII I ALERGOLOGII

GDAŃSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY

Kierownik: profesor dr hab. med. Ewa Jassem

Pozwala to przypuszczać, że wczesne wykrycie współistniejących schorzeń pozwoli na ich leczenie i tym samym poprawi przebieg POChP. (Analiza grupy chorych na raka płuca - *Adv Exp Med Biol.* 2018, 1023, 29-36 - potwierdziła podobne zależności). Druga praca z wspomnianego cyklu - *Int J Chron Obstruct Pulmon Dis.* 2016, 11, 2401-2407 - wykazała, że innym czynnikiem, który także może niekorzystnie wpływać na przebieg choroby jest zespół kruchości i starszy wiek chorych. Zespół kruchości jest zagadnieniem, które wydaje się szczególnie interesować Habilitanta. Był członkiem zespołu, który zwalidował wartość *Edmonton Frailty Scale* w grupie prawie 400 polskich chorych - *Aging Male.* 2019, 22, 177-186 oraz współautorem meta-analizy oceniającej zależność pomiędzy występowaniem zespołu kruchości a ryzykiem zgonu i hospitalizacji u chorych na przewlekłą niewydolność serca - *ESC Heart Fail.* 2020, 7, 3427-3437. To opracowanie oparte na ocenie 29 badań z udziałem ponad 18 tysięcy chorych w odniesieniu do przeżycia i 11 badań obejmujących ponad 13 tysięcy chorych - w odniesieniu do hospitalizacji wykazało, że zespół kruchości wpływa niekorzystnie na oba badane parametry i zwiększa ryzyko obu zdarzeń (zgonu i hospitalizacji) niemal o połowę.

Warto wspomnieć, że cztery nagrody naukowe przyznane przez Rektora Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu pomiędzy 2017 i 2020 rokiem mogą w pośredni sposób potwierdzić wysoką ocenę dorobku naukowego Habilitana.

Podsumowując, naukowy dorobek Habilitanta oceniam jako zadowalający i stanowiący dobrą podstawę do kontynuacji pracy naukowej samodzielnie.

Ocena osiągnięcia naukowego

Optymalizacja przestrzegania zaleceń terapeutycznych w nadciśnieniu tętniczym

W skład osiągnięcia naukowego wchodzi pięć prac o łącznym współczynniku oddziaływania **IF=10,936** (punktacja MNiSW=265.00) oraz **liczbie cytowań = 25**

1. Bartosz Uchmanowicz, Anna Szymańska-Chabowska, Beata Jankowska-Polańska:
Assessment of adherence to medication for cardiovascular diseases: measurement tools.
Cardiovascular Journal of Africa, 2019, 30, 113-119

MNiSW = 40.000

IF = 0.897

Cytowania (WOS Ccore Collection) = 1

2. Bartosz Uchmanowicz, Ewa A. Jankowska, Izabella Uchmanowicz, Donald E.

KATEDRA PNEUMONOLOGII I ALERGOLOGII

GDAŃSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY

Kierownik: profesor dr hab. med. Ewa Jassem

Morisky:

Self-reported medication adherence measured with Morisky Medication Adherence Scales and its determinants in hypertensive patients aged ≥ 60 years: a systematic review and meta-analysis.

Frontiers in Pharmacology, 2019, 1, e168

MNiSW = 100.000

IF = 4.225

Cytowania (WOS Ccore Collection) = 10

3. Bartosz Uchmanowicz, Anna Chudiak, Izabella Uchmanowicz, Joanna Rosińczuk, Erica Sivarajan Froelicher:

Factors influencing adherence to treatment in older adults with hypertension.

Clinical Interventions in Aging, 2018, 13, 2425-2441

MNiSW = 25.000

IF = 2.585

Cytowania (WOS Ccore Collection) = 5

4. Bartosz Uchmanowicz, Anna Chudiak, Grzegorz Mazur:

The influence of quality of life on the level of adherence to therapeutic recommendations among elderly hypertensive patients.

Patient Preference and Adherence, 2018, 12, 2593-2603

MNiSW = 30.000

IF = 2.097

Cytowania (WOS Ccore Collection) = 5

5. Bartosz Uchmanowicz, Anna Chudiak, Isabella Uchmanowicz, Mazur Grzegorz:

How may coexisting frailty influence adherence to treatment in elderly hypertensive patients?

International Journal of Hypertension, 2019, vol. 2019, art.5245184 [8 s.].

MNiSW = 70.000

F = 1.132 Cytowania (WOS Ccore Collection) — 4

Prace przedstawione do oceny w ramach osiągnięcia naukowego stanowią zbiór publikacji odnoszących się do określenia czynników pozwalających na optymalizację przestrzegania terapeutycznych zaleceń u chorych na nadciśnienie tętnicze. To ważne zagadnienie – wiele prac wskazuje bowiem, że skuteczność leczenia w przypadku przewlekłych chorób zależy w dużym stopniu od wypełniania lekarskich wskazań. Przedstawiony przez Habilitanta cykl prac w konsekwentny sposób mierzy się z tą tematyką. Meta-analiza obejmująca ponad 5000 chorych pokazuje, że istotnymi czynnikami związanymi z lepszym wypełnianiem lekarskich zaleceń były starszy wiek chorego, brak konieczności pracy (emerytura lub brak zatrudnienia), czas trwania nadciśnienia dłuższy niż 10 lat oraz mniejsza liczba przepisanych leków. Zwłaszcza ten ostatni aspekt, w dobie dostępności leków złożonych ma istotny

KATEDRA PNEUMONOLOGII I ALERGOLOGII

GDAŃSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY

Kierownik: profesor dr hab. med. Ewa Jassem

praktyczny wymiar. Kolejna praca dotyczyła określenia czynników wpływających na wypełnianie zaleceń w prospektywnym badaniu. Wykazano, że wiek, edukacja oraz wsparcie rodziny mają pozytywny wpływ na ten aspekt. To oznacza, że edukacja chorego na nadciśnienie tętnicze może w istotny sposób wpływać na skuteczność terapii. Dwie pozostałe prace odnoszą się do wpływu jakości życia oraz współwystępowania zespołu kruchości na wypełnianie zaleceń. Obie te prace potwierdzają, że czynniki te mają znaczenie dla skuteczności leczenia.

Podsumowując uważam cykl prac wchodzących w skład osiągnięcia naukowego za istotny i wnoszący wkład w dotychczasową wiedzę na temat wagi wypełniania terapeutycznych zaleceń u chorych na nadciśnienie tętnicze. Warto podkreślić, że wyniki przedstawionych do oceny prac mają znaczenie dla codziennej pracy klinicznej.

Ocena działalności dydaktyczno-organizacyjnej

Poza prowadzeniem dydaktyki na macierzystej Uczelni (na kierunkach ratownictwo medyczne, pielęgniarstwo, położnictwo oraz fizjoterapia) Habilitant zajmuje się szkoleniem podyplomowym. Cyklicznie organizuje naukowo-szkoleniowe konferencje *Badania Naukowe w Pielęgniarstwie i Położnictwie*, w których pełni rolę przewodniczącego lub członka komitetu organizacyjnego, wyklada także na kursach organizowanych przez Europejskie Centrum Kształcenia Podyplomowego.

Dotychczas był promotorem sześciu prac magisterskich na Wydziale Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu oraz promotorem pomocniczym w otwartym przewodzie doktorskim. Ponadto Habilitant jest członkiem kilku naukowych towarzystw – kardiologicznego i medycyny rodzinnej oraz członkiem Europejskiego Towarzystwa Kardiologicznego, a także członkiem naukowego komitetu czasopisma *Współczesne Pielęgniarstwo i Ochrona Zdrowia* (ISSN 2084-4212 / e-ISSN 2450-839X) Index Copernicus Value = 61.95 pkt. / MNiSW = 5.00 pkt.

Potwierdzeniem rozpoznawalności naukowej Habilitanta mogą być propozycje recenzowania prac naukowych w czasopismach medycznych (*Neuropsychiatric Disease and Treatment* IF=2.157/MNiSW=70.00 i *Patients Preference and Adherence* IF=1.946/MNiSW=70.00)

KATEDRA PNEUMONOLOGII I ALERGOLOGII

GDAŃSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY

Kierownik: profesor dr hab. med. Ewa Jassem

Potwierdzeniem zaufania społeczności akademickiej może być natomiast powierzenie Habilitantowi roli członka Komisji Dyscyplinarnej w Szkole Doktorskiej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu, członka Komisji ds. Nagród przy Radzie Dyscypliny Nauki o Zdrowiu oraz Rady Dyscypliny Nauki o Zdrowiu w macierzystej uczelni

Podsumowując uważam dorobek dr. n. med. Bartosza Uchmanowicza za ciekawy, istotny dla codziennej praktyki klinicznej oraz wystarczający do uzyskania samodzielności naukowej. Ponadto dydaktyczna działalność Habilitanta, Jego zaangażowanie w życie akademickie oraz kształcenie podyplomowe potwierdzają, że jest aktywnym rozpoznawalnym członkiem akademickiej społeczności.

Ocena dorobku naukowego, zawodowego, dydaktycznego i organizacyjnego upoważnia mnie do stwierdzenia, że dr n. med. Bartosz Uchmanowicz w pełni odpowiada wymaganiom stawianym Kandydatom do stopnia doktora habilitowanego na podstawie Ustawy o Prawie o Szkolnictwie Wyższym i Nauce z dnia 20 lipca 2018 marca (Dz. U.z 2018, poz. 1668 ze zmianami).

Na podstawie przedstawionej powyżej oceny dorobku naukowego i całokształtu działalności Kandydata uważam, że wniosek o nadanie stopnie naukowego doktora habilitowanego Panu dr. n. med. Bartoszowi Uchmanowiczowi jest w pełni uzasadniony.

KIEROWNIK
Katedry Pneumonologii i Alergologii
Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego
Ewa Jassem

prof. dr hab. med. Ewa Jassem

Gdańsk, 30 maja 2022

Gdański Uniwersytet Medyczny
Katedra Pneumonologii i Alergologii
80-214 Gdańsk, ul. Smoluchowskiego 17
tel. 58 584 43 00 fax 58 534 43 10